

1 TIMOTI

¹ E Pol. Kristus Yesus na e qarınbej deqa e aqa anjam mare mare laqnum. Kristus Yesus aqa Abu Qotei wo nanđi aiyel na e wau di ebeb. Qotei na iga elenej deqa iga Yesus a olo lan qureq na bam unqajqa deqa tarınoqnsim unum.

² O Timoti, e anjam endi nenğrenyosim inoq qarınyonum. E nami Yesus aqa anjam bole ni mermonam qusımqa ino areqaloq di sıngilatem. Deqa ni ijo anğro bole bulonum. Gago Abu Qotei wo gago Tamo Koba Kristus Yesus wo nanđi aiyel ni qa dulosib are boleınjrimqa ni lawo na soqnime.

Iga gisaı anjam kalil gotranıyoqnqom

³ E Masedonia sawaq gilqa osımqa ni endegsi mermem, “Ni Efesus qureq di soqne.” Ariya bini e anjam di pulutosiy ni mermqai, “Ni Efesus qureq di olo soqne.” O Timoti, qure dia tamo qudei nanđi Qotei aqa anjam marqa oqnsib gisaı anjam bei ti turtoqnsib tamo unğasari nanđi minjreqnub. Deqa ni Efesus qureq di sosımqa tamo nanđi di sıngila na endegsi minjroqne, “Niıgi gisaı anjam di plaltoqnaib.” ⁴ O Timoti, gisaı tamo nanđi di laıa sa anjam ti nanđo moma nanđo ñam qa ti anjam koba laıa laıa mareleıeqnub. Deqa ni na tamo nanđi di minjrimqa nanđo kumbra di uratqab. Nanđo anjam dena tamo unğasari nanđo areqalo tulaı ugeugeiyetnjreqnu. Deqa tamo unğasari nanđi di Qotei qa nanđo areqalo sıngilatqa yeqnab gisaı tamo nanđo anjam dena nanđi getentnjreqnu. Deqa inđi bole bole Qotei na iga egeqnu qaji

di nanği qalieqa keresai. ⁵ Gago wau agiende. Iga na tamo unğasari nanği Yesus aqa anjam minjreqnam nanği a qa nanço areqalo singilatoqnsib endegsi poinjreqnu, “Bole, iga Qotei aqa nğamgalaq di une saiqoji unum.” Degsi poinjreqnaqa nanği are bole ti sosib qalaqalaiyo kumbra dauryeqnub. ⁶ O Timoti, tamo qudei nanği kumbra di urateqnub deqa nanği tulañ nanarioqnsibqa anjam laña laña mareleñeqnub. ⁷ Bole, nanği Qotei aqa dal anjam plaltqajqa arearetnjreqnaqa mareqnub, “Anjam iga plalteqnum qaji endi anjam bole.” Ariya anjam nanği plalteqnub qaji di aqa utru nanği segi poinjrosaieqnu.

⁸ Iga qalieonum, Qotei aqa dal anjam a bolequja. Ariya iga dal anjam geregere daurqasai di dal anjam dena iga aqaryaigwa keresai. ⁹ Ni que. Qotei a tamo bole nanği qa osiq dal anjam atosai. A dal anjam gotranço qaji tamo nanği qa osiq dal anjam atej. Nanço kumbra uge agiende. Nanği diqoqn-sib Qotei qoreiyoqnsib une ateqnub. Osib Qotei aqa kumbra dauryqa uratoqnsib olo mandam qaji kumbra uge uge yeqnub. Nanği nanço ai abu ñumsib moiyoqnjreqnub. Osib tamo qudei nanği dego ñumeleñeqnub. ¹⁰ Nanği sambala kumbra yoqnsib laqnub. Nanği unça wo nerenqa uratoqnsib tamo bei bei wo nerençoqnsib sambala kumbra yeqnub. Nanği tamo qudei bajinelençoqnsib nanği kanğal tamo ateqnub. Nanği gisañ anjam koba maroqnsib olo puluoqnsib nanço gisañ anjam di singilateqnub. Osib kumbra uge uge gargekoba yeqnub. Nanço kumbra de ti Qotei aqa anjam bole ti ombla jeu atoqnsib unub. ¹¹ Qotei na e qarinjbej

deqa e aqa anjam bole di mare mare laqnum. Anjam di rian koba ti unu. Iga areboleboleigwajqa utru agi Qotei a segi.

Qotei a Pol qa dulej

¹² Gago Tamo Koba Kristus Yesus a na e singila ebsiqa marej, “Pol a ijo wau tamo bole sqas. A ijo wau uratqasai.” Osiqa e giltbosiqa aqa wau ijo banq di atej. Deqa e a tulan binjyeqnum. ¹³ Bole, nami e Yesus aqa ñam misilinjoqnsim a jeutoqnsim a qa anjam uge uge maroqnem. E nanari tamo sosim ijo areqalo Yesus qa singilatqa uratoqnem deqa e kumbra uge di yoqnem. Yeqnam bati di Qotei a e qa dulej. ¹⁴ Osiqa a e qa are tulan boleiyosiq ijo are tigeltetbej deqa bini e gago Tamo Koba Kristus Yesus qa ijo areqalo singilatoqnsim qalaqalaiyo kumbra dauryeqnum.

¹⁵ Anjam bei agiende. Kristus Yesus a une tamo nanqi elenqa osiq deqa mandamq aiyej. Tamo kalil nanqi anjam di qusib marqab, “Bole.” O Timoti, e nami une gargekoba yoqnem deqa e une tamo kalil nanqi tulan bunjroqnem. ¹⁶ Yesus Kristus a une tamo nanqi qa tariñsokobaiyeqnu. Aqa kumbra di tamo ungasari kalil nanqi qalieqajqa deqa a matiq e qa dulej. Di kiyaaqa? Nanqi Yesus aqa kumbra di qalieosib a qa nango areqalo singilatosib ñambile gaigai sqajqa deqa. ¹⁷ Qotei a bati gaigai gago Mandor Koba sqas. A moiqa keresai. Iga a unqa keresai dego. A segi Qotei bole. Deqa iga aqa ñam soqtoqnsim a binjyoqnqom. Bole.

Pol a Timoti minjej, “Ni qoto tamo bulosim kumbra uge kalil gotrañyoqne”

¹⁸ O ijo angoro Timoti, Kristen gate nanği nami Qotei aqa medabu osib ni qa anjam bantosib wau emeb. E deqa are qalsimqa anjam endi inoq qarinyonum. Deqa ni sisiyosim daurye. Kristen gate nanço anjam babteb qaji dena ni sinğilatmoqnimqa ni qoto tamo bulosim kumbra uge kalil gotranjoqne. ¹⁹ Gotranjoqnsimqa ino areqalo Yesus qa bole sinğilatoqne. Osim qalieqam, ni Qotei aqa namgalaq di une saiqoji unum. O Timoti, tamo qudei nanği nanço uneq di tulan sougetejunub deqa nanği Yesus aqa anjam bole qalieqa keresai. Qotei na nanço kumbra tingitet-njrqa yeqnaq nanği olo urateqñub. Nanği Yesus qa nanço areqalo sinğilatqa asginjreqnaqa qobun a sargumq di paraeqnu dego kere nanği areqalo uge uge dauryoqnsib laqñub. Kumbra dena nanği tulan ugetnjrqas. ²⁰ Agi Himeneus Aleksander wo nanği aiyel kumbra uge deqaji yeqñub. Deqa e na nanği aiyel Satan aqa banq di atem. Di kiyaaq? Nanği aiyel endegsi poinjrqajqa, “Bole, iga olo Qotei misilinjoqasai.”

2

Iga tamo unğasari kalil nanği qa pailyoqnqom

¹ O Timoti, e anjam kobaquja bei endegsi mermit ni qusim daurye. Ni na Kristen nanği minjroqñimqa nanği tamo unğasari kalil qa pailyoqñsib Qotei binjoqnebe. ² Osib mandor kokba ti sawa taqato qaji tamo kalil nanği qa ti dego Qotei pailyoqnebe. Yim nanği na iga geregere taqatgesoqñibqa iga kalil lawo na sosim kumbra Qotei a areareteqñu qaji di dauryoqnqom. ³ Pailyo deqaji

Qotei aqa n̄angalaq di tulan boledamu. Qotei agi iga elen̄ej qaji. ⁴ Qotei aqa are koba endegsi unu. A na tamo un̄gasari kalil n̄angi elen̄amqa n̄angi aqa anjam bole poin̄jrim ojesqab. ⁵ Iga qalie, Qotei a segi qujai Qotei bole. Kristus Yesus a segi qujai iga Qotei ti gago ambleq di tigelesosiqa yeba waiyej unu. ⁶ Yesus a moiqajqa bati kereonaqa a bosiqqa tamo un̄gasari kalil n̄angi elen̄qa marsiqqa aqa segi n̄ambile uratosiq moiyej. Aqa kumbra dena Qotei na iga endegsi osorgej, a na tamo un̄gasari kalil n̄angi elen̄qajqa are koba unu. ⁷ Qotei na e giltbej deqa e aqa anjam mare mare laqnum. E aqa anjam palontqajqa wau ti. E bole mermonum. E gisan̄osai. E aqa anjam plaltoqnitqa sawa bei bei qaji n̄angi poin̄jrim Yesus qa n̄ango areqalo sin̄gilatqajqa deqa osiq e wau ebej.

⁸ Deqa ni na Kristen tamo qure qure kalilq di unub qaji n̄angi min̄jroqnimqa n̄angi min̄jin̄ ti n̄irin̄ ti uratosib Qotei aqa segi kumbra boleq di sosib n̄ango ban̄ soqtoqnsib pailyoqnebe.

Un̄gasari n̄angi Qotei aqa anjam dauryosib wau bole bole yoqnaqab di n̄ango wala bole

⁹ Ni na Kristen un̄gasari n̄angi min̄jroqnimqa n̄angi areqalo bole na gara jigoqnebe. N̄angi diqoqnsib n̄ango gate ban̄ga walatoqnaib. Osib kolilei na ti wala bole na ti n̄ango jejamu maqtosib gara wala ti jigoqnaib. ¹⁰ Ni na un̄gasari n̄angi min̄jroqnimqa n̄angi Qotei aqa anjam dauryoqnsib wau bole bole yoqnebe. Di n̄ango wala bole. ¹¹ Un̄gasari n̄angi n̄ango segi n̄am aguq atoqnsib medabu getentoqnsib Qotei aqa anjam quoqnebe. ¹² N̄angi Qotei aqa anjam plaltaib. Osib tamo n̄ango gate

saib. E na nanġi saidnjonum. Nanġi med-abu getentosib anjam segi quoqnebe. ¹³ Ni que. Qotei a Adam namoqna gereiyosiqa bunuqna a Iv gereiyej. ¹⁴ Satan na Adam gisaŋ anjam minjosa. A na Iv gisaŋ anjam minjnaq qusiq dauryej. Osiq deqa a une atej. ¹⁵ Deqa ni na unġasari nanġi minjroqnimqa nanġi anġrotoqnsib anġro qa wauoqnebe. Nanġi wau di yoqnsib gaigai Yesus qa nanġo areqalo singilatoqnebe. Osib qalaqalaiyo kumbra dauryosib Qotei aqa segi kumbra boleq di sosib nanġo segi jejamu taqatoqnebe. Yim deqa Qotei na nanġi elenqas.

3

Tamo bei a Kristen nanġo gate sqa marsimqa a kumbra bole bole dauryoqnem

¹ O Timoti, ijo anjam endi bole. Deqa ni que. Tamo bei a Kristen nanġo gate sqajqa are qalqas di kere. Di wau bolequja. ² Deqa ni unime. Tamo bei a Kristen nanġo gate sqa marsimqa a kumbra bole bole dauryoqnem. Yim tamo unġasari nanġi aqa jejamuq di une bei unqasai. Tamo di a unġa aiyeltaiq. A unġa qujai segi esoqnem. Osim aqa segi so geregere taqatosim areqalo bole ti soqnem. Tamo lanġaj nanġi aqa meq boqnbqa oqnsim geregereinjroqnem. A Qotei aqa anjam palontqajqa wau geregere poiyim anjam palontqnem. ³ A ya uge uyoqnsim nanarioqnaiq. A urur minjin oqim qotoqnaiq. A lawo na soqnem. A silali koba ti sqajqa are qaloqnaiq. ⁴ A na aqa unġa ti aqa anġro nanġi ti geregere taqatnjroqneme. Yim aqa anġro nanġi aqa anjam geregere quoqnsib

dauryoqnebe. ⁵ A aqa segi uña ti aqa angro nanği ti geregere taqatnırqasai di a Kristen nanği geregere taqatnırqa keresai dego. Deqa a Kristen nanço gate sqa keresai. ⁶ Ni Kristen tamo bunuj a gate ataim. A gate sqas di a diqosim aqa segi ñam soqtim Qotei na nami Satan ñolawotej dego kere a ñolawotqas. ⁷ Deqa ni tamo bei a Kristen nanço gate atqa osimqa ni aqa kumbra endeqaji unsim a gate ate. A tamo unğasari Qotei qaliesai qaji nanço ñamgalaq di ñam bole ti unu. A ñam bole ti sqasai di a gate ataim. Tamo deqaji a gate sqas di tamo qudei nanği a misilınyibqa Satan na a tulan ugeugeiyim a aliemq di sobulqas.

Kristen nanço wau tamo nanği areqalo bole ti sosib wauoqnebe

⁸ Tamo qudei nanği Kristen nanço wau tamo sqa marsibqa nanği dego areqalo bole ti sosib kumbra bole bole yoqnebe. Nanği medabu aiyeltaib. Nanği ya uge uyoqnsib nanarioqnaib. Nanği tamo nanço silali yainırqajqa are koba qalaib. ⁹ Nanği Qotei aqa ñamgalaq di are gulbe saiqoji sosibqa uli anjam Qotei a nami babtej qaji di sıngıla na ojoqnebe. Uli anjam di iga nami qusim Qotei qa gago areqalo sıngilatem. ¹⁰ O Timoti, ni na Kristen nanço wau tamo nanği geregere peleinırime. Nanği wau bole yibqa ni di unsim nanği wau tamo ate. ¹¹ Nanço ñauñ nanği dego areqalo bole ti sosibqa kumbra bole bole yoqnsib nanço segi so geregere taqatosib wau kalil Qotei na nanği enırej qaji di geregere ojoqnebe. Nanği yomu anjam maroqnaib. ¹² Kristen nanço wau tamo nanği uña aiyeltaib. Nanği uña qujai segi esoqneb. Sosibqa

nango ñaun nanġi ti nango anġro nanġi ti geregere taqatnjroqnebe. ¹³ Kristen nango wau tamo nanġi wau bole yoqnaqab di nanġi ñam bole ti sosib nango areqalo Kristus Yesus qa bole singilatoqnaqab. Deqa nanġi Yesus aqa anjam mare mare laqajqa ulaqasai.

Qotei aqa kumbra nami uliesoqnej qaji di tulañ kobaquja

¹⁴ O Timoti, e inoq urur bosiy numqajqa are koba unu. Ariya e mati anjam endi nenġrenġosim inoq qarinyonum. ¹⁵ E inoq urur bqa keresaiamqa ni ijo anjam endi sisiyame. Osim kumbra bole kalil Qotei na Kristen nanġi dauryqa areareteqnu qaji di ni geregere poimqas. Kristen nango utru agiende. Nanġi Qotei ñambile so qaji aqa segi tamo unġasari unub. Nanġi tal ai bul tigeloqnsib Qotei aqa anjam bole singilateqnu. ¹⁶ Iga kalil med-abu qujaitoqnsim endegsi mareqnum, “Qotei aqa kumbra nami ulitesoqnej qaji di tulañ kobaquja.” Aqa kumbra agiende,

A segi tamo bulyonaqa tamo unġasari nanġi a unoqneb.

Aqa kumbra bole kalil Mondor Bole na babtosiq iga osorgej.

Lan anġro nanġi dego a unoqneb.

Aqa wau tamo nanġi sawa bei beiq giloqnsibqa aqa anjam mare mare laqnu.

Mandamq endi tamo unġasari nanġi a qa nango areqalo singilateqnu.

Qotei na a olo osiq lan qureq osi oqnaqa a dia ñam kobaquja ej.

4

Gisaŋ tamo naŋgi mondor bqab

¹ Qotei aqa Mondor a anjam endegsi babtej. Diŋo bati jojomoqnimqa tamo uŋgasari gargekoba naŋgi Yesus qa naŋgo areqalo siŋgilatqa uratoqŋqab. Naŋgi gisaŋ mondor ti mondor uge uge ti naŋgo anjam qusib dauryoqŋqab. ² Dauryoqŋqabqa gisaŋ tamo naŋgi na naŋgo areqalo tulaŋ niŋaquetnjribqa naŋgi naŋgo segi une poinjrqa keresaiinjrqa. ³ Gisaŋ tamo naŋgi dena anjam uge endegsib tamo uŋgasari naŋgi minjroqŋqab, “Niŋgi uŋataib. Niŋgi tamotaib. Niŋgi damu uyaib. Di getento kalil.” O Timoti, anjam di gisaŋ. Qotei na iŋgi iŋgi kalil atelenej deqa iga iŋgi iŋgi di oqa maroqnsim Qotei biŋiyoqnsim oqŋqom. Iga Qotei aqa anjam bole qalieosim gago areqaloq di siŋgilatejunum deqa iga iŋgi iŋgi di oqŋqom. ⁴ Iga qalie, iŋgi iŋgi kalil Qotei na atej qaji di bole. Deqa iga iŋgi bei getentqasai. Iga Qotei biŋiyoqnsim iŋgi iŋgi kalil di oqŋqom. ⁵ Iŋgi iŋgi di Qotei aqa segi iŋgi bole tintiŋ. Qotei a gago pailyo na ti aqa segi anjam na ti iŋgi iŋgi di boleteqnu.

Pol na Timoti minjej, “Ni Yesus aqa wau tamo bole soqne”

⁶ O Timoti, ni na ijo anjam kalil endi gago Kristen was naŋgi minjroqne. Ni degyqam di ni Kristus Yesus aqa wau tamo bole sqam. Yimqa anjam bole ni ino areqaloq di siŋgilateqnum qaji dena ti powo bole ni osim dauryeqnum qaji dena ti ni olo torei siŋgilatmesqas. ⁷ Tamo qudei naŋgi laŋa sa anjam uge uge mareqŋqub. Anjam dena

tamo ungasari nanği nanaritnjreqnu. Deqa ni anjam di qoreiyosim Qotei aqa kumbra dauryqajqa singilaoqne. ⁸ Ni qalie, iga gago jejamu qaloqnsim gegerere taqatoqnqom di iga singila oqnsim sqom. Kumbra dena iga kiñala aqaryaigwas. Di gago jejamu segi aqaryaiyqas. Ariya iga Qotei aqa kumbra dauryqajqa singilaoqnqom di iga mandamq endi so bole sosim mondon dego iga nambile gaigai sqom. Kumbra dena iga torei aqaryaigwas. ⁹ O Timoti, anjam di bole. Tamo kalil nanği qusib marqab, “Bole.” ¹⁰ Qotei nambile unu qaji a na tamo ungasari kalil nanği elenqajqa waueqnu. Od, a na tamo ungasari a qa nango areqalo singilateb qaji nanği bole elenqej koboqo. Deqa iga Qotei qa tariñoqnsim unum. Utru deqa iga gaigai singila na aqa wau ojeqnum.

¹¹ Ijo anjam kalil endi ni na plaltoqnsim Kristen nanği minjroqne. ¹² O Timoti, tamo qudei nanği ni qa mareqnub, ni angro kiñala. Tamo nanği dena ino ñam ugetetmaib. Ino anjam maro ti ino walwel ti di ni gegerere taqatosim kumbra bole segi yoqne. Osim qalaqalaiyo kumbra dauryoqnsim Qotei qa ino areqalo singilatoqnsim Qotei aqa namgalaq di tamo bole une saiqoji soqne. Soqnim Kristen nanği ino kumbra di unoqnsib ni daurmoqnqab. ¹³ Ariya e inoq urur bqasai di Kristen nanği louqa korooqnibqa ni tigeloqnsim Qotei aqa anjam nengrenq di unu qaji di sisiyoqnsim anjam aqa damu palontoqne. Osim nanği Qotei aqa gam bole osornjroqne. ¹⁴ Nami Kristen gate nanği ino gateq di nango ban atnabqa Qotei na ni singila emej. Bati di tamo bei na Qotei aqa

medabu osiq ni qa anjam bei babtej. Deqa ni singila di oqnsim Qotei aqa wau ojqa asgimaiq. ¹⁵ Ni gaigai wau di geregere taqatosim singila na wauoqne. Yimqa Kristen kalil nanqi ino kumbra di unoqnsib maroqnqab, “Ni Qotei aqa wau bole yeqnum.” ¹⁶ Ni ino segi kumbra ti ino anjam maro ti geregere taqatosim singila na Qotei aqa wau yoqne. Yimqa Qotei na ni ti tamo ungasari kalil ino anjam queqnub qaji nanqi ti elenqas.

5

Kristen kalil nanqi gago was, jaja, ai abu bul unub

¹ O Timoti, ni na tamo qeli nanqi njirinjnroqnaim. Ni lawo na nanqi tingitjnroqne. Ni nanqi tingitjnjrqa osimqa nanqi ino abu bul lawo na tingitjnroqne. Angro meli nanqi ti angro wala nanqi ti dego lawo na tingitjnroqne. Ni nanqi tingitjnjrqa osimqa nanqi ino was bul lawo na tingitjnroqne. ² Unja qeli nanqi dego tingitjnjrqa osimqa nanqi ino ai bul lawo na tingitjnroqne. Unja meli nanqi dego tingitjnjrqa osimqa nanqi ino jaja bul lawo na tingitjnroqne. Ni Qotei aqa njamgalaq di une saiqoji sosimqa unja meli nanqi tingitjnroqne.

Unja qobul nanqi taqatjnraqajqa anjam

³ Nungo ambleq di unja qobul nanqi unub. Nanqi qudei angro saiqoji. Deqa ni na unja qobul nanqi di kumbra bole osornjnroqne. ⁴ Unja qobul qudei nango angro ti moma ti soqnib ni na nanqi endegsi minjre, “Nungo ai ti moma ti nanqi qobulonub deqa ninqi na nanqi taqatjnroqnsib inji inji enjnroqniy. Nungo wau bole agide. Ninqi nami

angro kiñilala sonabqa nanği waukobaoqnsib nanği gereinjoqneb. Bini nanği qobulonub deqa nanği na kamba nanği taqatnjroqniy. Nanği kumbra degyqab di Qotei a nanği qa tulan areboleboleiyqas.”

⁵ Uña qobul qudei nanği angro saiqoji. Nanği segi unub. Nanği Qotei qa nanço areqalo sinğilatoqnsib a qa tarinjoqnsib qolo ti qanam ti pailyoqnsib unub.

⁶ Ariya nanği qudei nanço segi jejamu qa areqalo uge uge dauryeqnub. Deqa nanği moiyoqnsib junub. ⁷ Deqa ni na uña qobul nanği di minjroqnimqa nanği Qotei pailyoqnsibqa kumbra bole bole dauryoqnebe. Nanği kumbra degyqab di nanği tamo unğasari kalil nanço ñamgalaq di une saiqoji sqab. ⁸ Ariya ni que. Tamo bei na aqa segi tal qujai nanği gereinjqasai di a kumbra tulan ugedamu yqo. A Yesus qa aqa areqalo sinğilatqa uratobulqo. Ni une. Tamo nanği Qotei qaliesai qaji nanği kumbra uge deqaji yosaieqnub.

⁹ O Timoti, ni uña qobul nanço ñam nenğrenyim Kristen nanği na inği inği qa aqaryainjroqncab. Ni uña qobul endeqaji nanço ñam nenğrenye. Nanği uña qeli wausau 60 onub. Nanği nami tamo qujai segi esoqneb. ¹⁰ Nanği wau bole bole yoqneb deqa nanği tamo unğasari nanço ñamgalaq di uña bolequja. Nanği na nanço angro nanği gereinjoqnsib boletnjroqneb. Tamo lanaj nanği nanço meq beq nabqa oqnsib gereinjoqneb. Nanği na Kristen nanço sinğa yansetnjroqneb. Tamo unğasari nanği gulbe ti sonabqa nanği na aqaryainjroqneb. Nanği wau bole bole yqajqa sinğilaoqneb. O Timoti, ni uña qobul deqaji nanço ñam nenğrenyim Kristen nanği na inği inği qa aqaryainjroqncab.

¹¹ Ariya un̄a qobul meli nan̄gi siŋgila bole unub deqa ni nan̄go ñam nen̄gren̄yaim. Nan̄gi qudei olo tamo oqajqa are prugn̄jreqnaqa Kristus qoreiye-qnub. ¹² Nan̄gi nami anjam siŋgilatosib mareb, “Iga olo tamo oqasai. Iga Kristus aqa wau segi ojqom.” Ariya nan̄go anjam di nan̄gi bunuqna uratosib olo tamo oqajqa are prugn̄jreqnu. Deqa nan̄gi unetonub. ¹³ Nan̄go kumbra uge bei agiende. Nan̄gi lalie kobaeqnub. Di segi sai. Nan̄gi ta talq giloqnsib anjam laŋa laŋa maroqnsib yomu anjam quqwajqa tulan̄ arearetn̄jreqnu. Anjam uge uge iga marqajqa getento qaji di nan̄gi mare mare laqnub. ¹⁴ Deqa e are qalonum, un̄a qobul meli deqaji nan̄gi olo tamo osib an̄grotoqnsib nan̄go segi tal gereiyoqnqab di kere. Nan̄gi degyqab di jeu tamo nan̄gi na Kristen nan̄gi misiliŋnr̄qa keresai. ¹⁵ Ni qalie, un̄a qobul meli qudei nan̄gi Qotei aqa gam bole uratoqnsib olo Satan dauryeqnub. ¹⁶ Ariya Timoti, ni que. Un̄gasari qudei Yesus qa nan̄go areqalo siŋgilateqnub qaji nan̄go ai nan̄gi qobulonub. Deqa ni na nan̄gi minjrimqa nan̄gi nan̄go ai nan̄gi taqatn̄jroqnsib iŋgi iŋgi en̄jroqnqab. Yimqa Kristen nan̄gi na gulbe di qoboiyqasai. Un̄a qobul an̄gro saiqoji unub qaji nan̄gi segi Kristen nan̄gi na taqatn̄jroqnsib iŋgi iŋgi qa aqaryainjroqnqab.

Kristen gate nan̄gi wau bole yeqnub deqa iga na nan̄gi gereinjroqnqom

¹⁷ Kristen gate nan̄gi wau bole yeqnub deqa ni na tamo un̄gasari nan̄gi minjrimqa nan̄gi Kristen gate nan̄go ñam soqtetn̄jroqnsib iŋgi iŋgi qa aqaryainjroqnebe. Kristen gate qudei nan̄gi Qotei aqa anjam palontqajqa waukobaoqnsib Qotei aqa

gam bole tamo ungasari nanği osornjreqnub. Deqa ni na tamo ungasari nanği minjrimqa nanği Kristen gate nanği di tulan geregereinjroqnebe. ¹⁸ Iga qalie, tamo nanği wauqab di nanžo awai oqab. Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nengrenyeb unu, “Makau nanği waukobaoqnsib inği ñenği paraparaiyoqnsib aqa sau taqal ateqnub. Deqa ninği na makau nanği damu uyqa saidnjraib.” ¹⁹ Ariya Timoti, tamo qujai na ni mermqas, “Kristen gate bei a une yqo.” Degsi mermqas di ni aqa anjam quetaim. Ariya tamo aiyel kiyo tamo qalub kiyo nanği na degsib mermibqa ni nanžo anjam di quetnjre. ²⁰ Kristen gate qudei nanği une yoqnibqa ni na nanği joqsim Kristen gate kalil nanžo ulatamuq di tigeltnjrsim nanžo une boleq atsim njirinjnre. Yimqa Kristen gate kalil nanği ino kumbra di unsib nanği dego une yqajqa ulaqab.

Pol na Timoti minjej, “Ni Qotei aqa wau geregere taqatime”

²¹ O Timoti, Qotei aqa lan angro nanği ti Kristus Yesus ombla nanžo ñamgalaq di e singila na anjam endegsi ni mermqai. Wau kalil e ino banq di atem qaji di ni bole taqatosim wauoqne. Ni que. Ni ino lej qujai nanği ti tamo ñam ti nanği segi geregereinjroqnaim. Ni tamo kalil nanği turtnjrsim geregereinjroqnime. ²² Ni tamo bei a Kristen nanžo gate atqa osimqa ino ban aqa gateq di urur ataim. Ni grotqam di a bunuqna une yimqa ni a ombla une oqam. Deqa ni ino segi so geregere taqatosim Qotei aqa ñamgalaq di une saiqoji soqne.

²³ Ariya Timoti, ni mene jaqatiñmeqnu deqa ni bunuqna ya segi uyaim. Ni ya ti wain ti turtosim

uyoqne. Yim ino mene olo boleqas.

²⁴ Tamo qudei nanjo une boleq di unu. Qotei na tamo nanji di awai uge enjrqas. Tamo qudei nanjo une uliejunu. Bunuqna nanjo une di dego boleq dqas. ²⁵ Dego kere tamo nanjo kumbra bole qudei boleq di unu. Kumbra bole qudei boleq dosaiunu. Kumbra di dego boleq dqas. Kumbra di gaigai uliesqa keresai.

6

Kanjal tamo nanji kumbra bole segi yoqnebe

¹ Ni na Kristen kanjal tamo nanji minjrimqa nanji nanjo wau qa gate nanjo ñam soqtoqnsib nanjo sorgomq di geregere soqnebe. Yimqa wau qa gate nanji Qotei aqa ñam ti Yesus aqa anjam ti misilinyqa keresai.

² Kristen kanjal tamo qudei nanjo wau qa gate nanji dego Kristen. Deqa ni na kanjal tamo nanji di minjrimqa nanji endegsib are qalaib, “Gago wau qa gate nanji gago Kristen was. Deqa unqum, iga nanjo anjam gotranjoqnqom.” Nanji degsib are qalaib. Ni na nanji minjrimqa nanji endegsib are qalqab, “Gago wau qa gate nanji Yesus qa nanjo areqalo singilateqnub. Deqa iga nanji qalaqalainjroqnqom.” Nanji degsib are qalqab di nanji nanjo wau qa gate nanji geregere wauetnjroqnqab. O Timoti, ni ijo anjam di plaltoqnsim Kristen nanji minjroqne.

Tamo nanji silali koba oqajqa are qalqab di Satan na nanji uneq breinjrqas

³ Gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa anjam kalil bole. Di gisan anjam sai. Iga anjam di

oƵqom gam dena iga Qotei aqa kumbra geregere qalieosim dauryqom. Ariya tamo qudei nanƵi degyosaieqnu. NanƵi Yesus aqa anjam di ura-toqnsib olo anjam bei Yesus aqa anjam ti ombla kerekereosai qaji di palonteqnu. ⁴ Tamo de-qaji nanƵi nanƵo segi areqalo dauryqajqa tulan arearetnjreqnaqa diqoqnsib laqnu. NanƵi powo saiqoji sosibqa anjam qudei qa laŋa laŋa niriŋoqnsib ñam qudei qa anjam na qotoqnsib unub. Anjam dena nanƵo are ugetetnjqnaqa nanƵi qotoqnsibqa misilin anjam koba maroqnsib areqalo uge ti laqnu. ⁵ Osib nanƵi gaigai niriŋ anjam koba maroqnsib areqalo uge uge na niñaqoqnsib laqnu. NanƵi Qotei aqa anjam bole poinjrosai bole sai. Deqa nanƵi endegsib are qaleqnu, “Iga Qotei aqa kumbra dauryqom gam dena iga ñoro koba ti sqom.” O Timoti, nanƵo anjam di gisan.

⁶ Bole, iga Qotei aqa kumbra dauryqom gam dena iga laŋ goge qaji ñoro koba oqom. Jexamu qa inƵi inƵi Qotei na egeqnu qaji di iga oqnsim mareqnum, “InƵi di iga qa kere.” Iga degsi mareqnum gam dena dego iga laŋ goge qaji ñoro bole oqom. ⁷ Iga qalie, iga nami nambabem di iga inƵi inƵi ti nambabosai. Bunuqna iga moiƵom di iga inƵi inƵi ti olo moiƵasai dego. ⁸ Deqa iga endegsi marqom, “Iga inƵi uyo ti gara ti yala eqnum di kere.” ⁹ Ariya tamo nanƵi silali koba oqajqa are qaleqnu qaji nanƵi Satan na walawalainjroqnsiq uneq breinjreƵnu. Aliem na wagme nanƵi ojeleneqnu dego kere. Deqa nanƵi kumbra uge uge yqajqa are prugnjqnaqa kumbra dena nanƵi tulan uget-

njqreqnu. Mondon nanji torei padalqab. ¹⁰ Tamo deqaji nanji silali tulan qalaqalaiyeqnu. Nanjo kumbra di agi kumbra uge uge kalil qa utru. Kumbra dena tamo qudei nanji titnjreqnaqa nanji Yesus qa nanjo areqalo singilatqa uratoqnsib gulbe gargekoba iteqnu.

Tamo ungasari Yesus qa nanjo areqalo singilateqnu qaji nanji nambile bole oqab

¹¹ O Timoti, ni Qotei aqa tamo bole unum deqa ni kumbra uge kalil torei qoreiyosim taqal ate. Osim ni kumbra bole bole yoqnsim Qotei aqa kumbra dauryoqnsim a qa ino areqalo singilatoqnsim tamo ungasari nanji qalaqalainjqone. Osim ni singila na tigeloqnsim gulbe kalil qoboiyoqnsim tamo ungasari nanji lawo kumbra osornjqone. ¹²⁻¹³ Tamo ungasari Yesus qa nanjo areqalo singilateqnu qaji nanji singila na gurgurobuloqnsib bubuneqnu. Deqa Timoti, ni singila na ururoqne. Osim dena ni nambile gaigai sqam. Nambile di Qotei na ni emqajqa are qalsiq metmej. Qotei a na qujai inji inji kalil nambile enjqreqnu. Ni tamo ungasari gargekoba nanjo nangalaq di Kristus Yesus aqa nam ubtoqnem. Deqa Yesus agi nami Pontius Pailat aqa ulatamuq di anjam maroqnej qaji aqa Abu Qotei wo nanjo nangalaq di e ni singila na endegsi mermqai. ¹⁴ Anjam ni qusim ojejunum qaji di ni geregere dauryoqne. Ni anjam di ugetaim. Ugetqasai di tamo nanji ni misilinqma keresai. Ni anjam di dauryosim gilsim gilsim gago Tamo Koba Yesus Kristus a olo lanjqureq na brantim ni unqam. ¹⁵ Yesus bqajqa bati di Qotei a

segi na bati atim a bqas. Gago are boletetgwajqa utru agi Qotei a segi. A segi qujai mandam ti inġi inġi kalil ti taqatejunu. A mandor kokba kalil nanġo Mandor Koba. A tamo kokba kalil nanġo Tamo Koba. ¹⁶ A segi qujai moiyoſaieqnu. A suwaŋoq di unu. Aqa suwaŋ di kobaquja. Deqa iga aqa areq di brantqa keresai. Tamo bei na nami aqa ulatamu unosaiognej. Tamo bei na a unqa keresai. Deqa iga kalil gaigai aqa ñam soqtoqnqom. A bati gaigai ſiŋgila koba ti sqas. Bole.

Ñoro tamo nanġi Qotei qa nanġo areqalo ſiŋgilatoqnebe

¹⁷ O Timoti, ni na Kristen tamo unġasari mandam qa ñoro koba ejunub qaji nanġi endegsim minjre, “Niŋgi diqosib nunġo segi ñam soqtaib. Nunġo ñoro urur koboqas deqa niŋgi ñoro qa are ſiŋgilataib. Niŋgi Qotei qa nunġo areqalo ſiŋgilatosib soqniy. Qotei na inġi bole bole kalil iga egeqnaqa iga oqnsim areboleboleigeqnu. ¹⁸ Deqa niŋgi kumbra bole bole yoqnsib tamo unġasari nanġi aqaryainjroqniy. Osib gaigai nunġo inġi inġi jeiyooqnsib tamo unġasari inġi inġi qa truqueqnu qaji nanġi enjroqniy. Mandam qa ñoro a inġi bole edegaib. Inġi bole agi tamo unġasari aqaryainjrqaqqa kumbra.” O Timoti, ni na tamo unġasari mandam qa ñoro koba ejunub qaji nanġi degsim minjroqne. ¹⁹ Nanġi ino anjam di dauryqab di mondoŋ nanġi laŋ goge qaji inġi inġi tulaŋ koba koroiyib inġi inġi dena nanġi tulaŋ aqaryainjrqaſ. Yimqa nanġi ŋambile bole gaigai sqab.

Pol na Timoti minjej, “Ni Qotei aqa wau geregere taqatesoqne”

²⁰ O Timoti, Qotei na ni wau emej deqa ni wau di geregere taqatesoqne. Tamo qudei nanği anjam uge laņa laņa mareqnub deqa ni nanġo anjam di qoreiye. Tamo nanği di mareqnub, “Iga powo bole ti unum.” Di gisaņ. Nanği Qotei jeutoqnsib aqa areqalo dauryqa asginjreqnu. ²¹ Tamo deqaji nanği Yesus qoreiyoqnsib a qa nanġo areqalo siņgilatqa urateqnub.

O ijo was, Qotei a niņgi kalil qa are boleyeme. Bole.

Yesus Aqa Anjam Bole 2014
The New Testament in the Anjam language of Papua
New Guinea, 2014 revision
Nupela Testamen long tokples Anjam long Niugini,
2014

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Anjam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-04-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

0eb339dc-c20a-5065-9483-338933d97585